

Vojaška komisija mirovne konference nadaljuje razpravo o omejitvi italijanskega vojnega in pomorskega potenciala

Komisija odklonila amandement avstralske delegacije, naj se ostanek italijanske mornarice izroči Varnostnemu svetu in po treh mesecih eventualno potopi

Pariz, 3. sept. Posebni dopisnik Tanjuga poroča: Na zasedanju vojaške komisije, ki razpravlja o vojaških je bila končana diskusija o členu 44 cija stavila svoj dodatni predlog. Britanska delegacija se nanaša na prepoved, da bi Italija izvajala poizkuse s torpedi in minami, ki presegajo potrebe vojaških edinic. Ta predlog je bil na današnjem zasedanju soglasno sprejet.

Komisija je nato prešla k razpravi o grškem amandementu v zvezi s členom 46. Grška delegacija je zahtevala vojaško nadzorstvo nad izvajanjem odredb vojaških klavzul, kakor tudi znižanje odstotka oficirskega in podoficirskega kadra, kot je to predvideval Svet ministrov. Grški delegat je izjavil, da želi, da bi odvezli italijanski vojski napadalni značaj, pri čemer je predlagal, naj se ji dovoli, da obdrži samo 5% oficirjev, 6% podoficirjev od skupnega števila obstoječe vojske. Ker je znano, da odstotek poveljujočega kadra zavisi zlasti od načina organizacije vojske, je jasno, da ni namen tega predloga preprečiti možnost novega italijanskega napada.

Zaradi splošnega stališča, ki ga zavzema grška delegacija na mirovni konferenci, je jasno, da je namen tega predloga ustvariti nekaj precedensov, katerim bi se odstotek poveljujočega kadra mehanično znižal do take stopnje, česar ne bi mogla prenesti nobena moderna vojaška organizacija. Češkoslovaški delegat, ki je ob tej priliki govoril, je poudaril, da znaša povprečen odstotek poveljujočega kadra v moderni vojski dvakrat več kot to predlaga grška delegacija glede italijanskih oboroženih sil. Tudi drugi delegati so obsodili grško zahtevo, ki bi v primeru Bolgarije in drugih držav očividno privedla do uničenja osnovnih funkcij vojaških sil celo v času mira.

Ko je komisija s 18 glasovi proti 1 odbila grški predlog, so prišli k razpravljanju besedila paragrafa 47, ki določa število vojnopomorskih edinic, ki jih bo lahko Italija vzdrževala.

Omejitev italijanske flote

Predlog Sveta ministrov zunanjih zadev je predvideval glede tega sledeče: dve linijski ladji, štiri križarke, štiri rušilce, 16 torpedovk in 20 korvet.

Jugoslovanska delegacija je zahtevala, naj se ta odredba spremeni v toliko, da bi smela Italija imeti samo eno linijsko ladjo, 4 rušilce, 12 torpedovk in 14 korvet. Jugoslovanski amandement predvideva za Italijo tako število pomorskih edinic, ki bi onemogočalo vsak napadalni načrt. Ta predlog ima svoje opravčilo v dejstvu, da bi bilo italijansko brodogradništvo, kot to predvideva načrt pogodbe, še vedno močnejše od skupnega brodogradništva Jugoslavije, Albanije in Grčije, ki so v minuli vojni pretrpele invazijo italijanskih pomorskih sil. Ta predlog ni naletel na podporo večjega števila delegatov zaradi česar je bil pri glasovanju odbit. Grška delegacija ob tej priliki ni glasovala za zmanjšanje ita-

bi organizacija Združenih narodov uporabila to brodogradništvo, kot bi to najbolje odgovarjalo interesom mira. Pravi smisel avstralskega predloga je videti v njegovem zaključnem delu, ki določa, naj bi bilo to brodogradništvo uničeno, v kolikor Varnostni svet ne bi v treh mesecih sprejel končnega sklepa o usodi tega brodogradništva.

Predlog avstralskega delegata je naletel na obsodbo vseh delegatov razen predstavnika Južnoafriške unije. Sovjetski delegat je ocenil predlog avstralskega delegata kot poizkus, da se skrivi pod plašč avtoritete organizacije Združenih narodov uničenje dobrin, ki naj pripadajo glavnim državam — zmagovalkam. Po daljši diskusiji je bil avstralski amandement zavrnjen s 15:3 glasovi. Za amandement so se izjavile delegacije Avstralije, Nove Zelandije in Južnoafriške unije, dočim so se belgijska, holandska in norveška delegacija vzdržale glasovanja.

Seja ekonomske komisije za Italijo

Avstralski predlog, naj bi se ustanovila posebna reparacijska komisija za razdeljevanje reparacijske mase, odklonjen

Pariz, 5. septembra. Posebni dopisnik Tanjuga poroča:

Na današnji seji ekonomske komisije za Italijo so nadaljevali z razpravljanjem o tretji točki čl. 46. mirovne pogodbe z Italijo. Ta točka namreč določa, da se bo izmenjava blaga, ki ga bo Sovjetska zveza prejela na račun reparacij od Italije, regulirala s pomočjo dvostranske pogodbe med Sovjetsko zvezo in Italijo in sicer na tak način, da to ne bo oviralo gospodarske obnove Italije pri drugih državah. Pogodba, ki bo sklenjena med obema državama v smislu določb tega člena, bo predložena štirim veleposlanikom v Rimu.

S tem predlogom Sveta ministrov zunanjih zadev se ni strinjal avstralski delegat, ki je izkoristil tudi to priliko za napad na odredbo, ki je skušala olajšati izvedbo določb te pogodbe. Avstralski delegat je nastopil proti takemu načinu reševanja reparacijskih vprašanj, pri čemer je trdil, da se na ta način škoduje koristim drugih zainteresiranih držav. Nasprotno k temu je predlagal osnovevanje posebne reparacijske komisije, ki bi vršila razdeljevanje reparacijske mase po določenem načrtu. V smislu tega predloga neposredno zainteresirane države ne bi imele direktnih stikov z Italijo, odnosno bi se morale obracati na to reparacijsko komisijo, ki bi imela neke vrste posredovalno vlogo med tema dvema državama.

Vsi ti argumenti kažejo, da avstralski delegat tudi sedaj nastopa proti zahtevam Sovjetske zveze, ki predstavljajo nezauzet del v primeri s škodo, ki jo je italijanska vojska

povzročila ZSSR, odnosno ne pomenijo ničesar drugega, kot zaščito interesov ene skupine držav na škodo drugih in Italije same. Na to kaže tudi dejstvo, da je italijanska vlada sama izrazila željo, da bi se to vprašanje uredilo s pomočjo dvostranskega dogovora. Mišljenje avstralskega delegata je podpre edino delegat Brazilije, ki je poudaril, da bo taka komisija imenovana od konference, boljše štiti interese Italije kot pa italijanska vlada sama. Vsi ostali govorniki so avstralski amandement obsodili.

Predstavniki Sovjetske zveze Višinski je poudaril značaj stališča avstralske delegacije, ki je nekaj dni po zavrnitvi njenega amandementa predložila nov zelo podoben predlog. Beloruski delegat je opozoril na dejstvo, da so se dvostranski dogovori izkazali v praksi kot zelo uspešni in stavljal avstralskemu delegatu vprašanje, na kakšen način bi mogla taka komisija bolj pravilno izvajati dogovor kot sama italijanska vlada.

Proti avstralskemu predlogu sta se izjavila tudi francoski in belgijski delegat. Nato se je vršilo glasovanje, pri čemer je bil predlog avstralske delegacije odklonjen s 15:7 glasovi.

Ob zaključku seje je podpredsednik komisije dr. Aleš Bebler, član jugoslovanske delegacije komisiji sporočil, da mu delo v politično-teritorialni komisiji za Italijo za nekaj časa onemogoča, da bi se naprej vršil funkcijo podpredsednika te komisije. Predlagal je, naj bi to funkcijo začasno izvrševal jugoslovanski poslanik v Londonu dr. Ljubo Leontić. Ta predlog je bil sprejet, nakar je bila seja končana.

ratni konsolidacijo rumunske države. Rumunski delegat je izjavil, da sedanji režim in zakoni v Rumuniji jamčijo madžarskemu prebivalstvu v Transilvaniji popolno enakopravnost in vse temeljne svoboščine. Madžarska manjšina v Transilvaniji ima lastne srednje in nižje šole, kjer se vrši pouk v materinskem jeziku. Ima svoj lastni tisk in gledališče.

Tatarescu je odločno odklonil predlog za ustanovitev posebnega režima pod mednarodnim varstvom glede madžarske manjšine, pri čemer je poudaril, da bi bilo zelo napačno, ako bi pozabili na izkušnje, pridobljene po prvi svetovni vojni, ko so taki eksperimenti ustvarjali revizionistične struje. Naglasil je, da človeštvo ne sme deliti držav v take, kjer manjšine čitijo, odnosno take, kjer jih ne čitijo. Ob zaključku svoje izjave je Tatarescu opozoril, da je 120.000 rumunskih vojakov borec se za svobodo in neodvisnost vse Transilvanije, žrtvovalo svoja življenja v Transilvaniji in pri Budimpešti. Sprejem madžarskega predloga bi pomenil kršitev pravice in ustvaritev novega ognjišča nemirov v Evropi. Rumunska vlada bi to smatrala za kršitev suverenosti in neodvisnosti Rumunije.

Prebivalstvo Soluna, Krete, Lesbosa in Volosa glasovalo proti kraljevi povrnitvi

A t o n e, 3. sept. (Tass). Dopisnik Tassa javlja 2. septembra, da predhodni rezultati plebiscita že dovoljujejo nekatere zaključke. V velikih mestih, kjer je bil teroz zadnje mesece manj silovit, so mogli monarhisti kljub vsem razpoložljivim sredstvom dobiti samo majhno večino za monarhijo, ali pa so bili poraženi.

Odstotek glasov za povratek kralja, ki je bil ponovno razglašen v prestolnici, je do jutra, ko so z volišč prišli novi podatki, padel na 55 odstotkov. Po še nepopolnih predhodnih podatkih je prebivalstvo Volosa, Soluna, Krete in Lesbosa glasovalo proti kraljevemu povratku. Minister za notranje zadeve je včeraj izjavil, da »splošni rezultat v vsej državi na noben način ne bo nižji od 75 odstotkov glasov v prid kraljevemu povratku.« Sedaj je jasno, da je bila ta »zmaga« dosežena samo v okrožjih, kjer gospodarijo monarhistične tolpe in kjer je »glasovalo« za kralja 95 ali celo 99 in po odstotka volivcev za kralja.

V nekaterih vaseh so vsi prebivalci kakor eden glasovali za kralja, čeprav so taki rezultati v splošnem nemogoči, ker morata biti v vsaki okrožni komisiji po dva predstavnika republikanskih strank, ki tudi glasujeta. Vzrok temu dejstvu je, da v številnih podeželskih volivnih okrožjih ni bilo predstavnikov republikanskih strank v volivnih komisijah in so monarhisti zaradi tega lahko postopali po mili volji. V atenskem predmestju Nea Liossi so monarhisti predstavnika Komunistične partije v volivni komisiji Triandophila tako temeljito pretepli, da so ga morali prepeljati v bolnico. Popolne se je štetje glasov izvedlo v njegovi odsotnosti. Republikanski jutranji listi navajajo številne primere surovega kršenja pravil glasovanja, predvsem od vojakov.

ZVU ne dovoli proslave obletnice vstaje primorskega ljudstva, dovolila pa je fašistično provokacijo 9. avgusta

Trst, 3. septembra. Dopisnik Tanjuga poroča: 8. septembra bo prebivalstvo Julijske krajine praznovalo dan svoje splošne vstaje proti fašističnemu okupatorju. Ob tej priliki je okrožni odbor za goriško vložil prošnjo pri ZVU za manifestacijo. ZVU je to prošnjo odklonil.

Okrožni odbor za Goriško je zaradi takega neupravičenega in nedemokratskega postopka ZVU apeliral s posebno resolucijo na konferenco zunanjih ministrov v Parizu, v kateri pravi med drugim:

8. september je praznik osvoboditve izpod italijanskega imperializma in dan splošne vstaje za izgon zadnjega okupatorja iz naših mest, nemške vojske. To nalogo je primorsko ljudstvo častno izpolnilo, ko je z lastnimi silami in s pomočjo Jugoslovanske armade osvobodilo vso deželo tja do Čedadina in čez.

Da bo slika položaja popolnejša, navajamo naslednje primere »nepristranosti ZVU«: ZVU je dovolila pro-

slavo 4. novembra 1945 v Gorici, dan, ki pomeni za ljudstvo Julijske krajine pričetek suženjstva in zatiranja; dovolila je praznovanje in proglasila za praznik »z vsemi posledicami« 25. april, dan vstaje v Italiji, kar nima ničesar skupnega z vstajo in osvoboditvijo Julijske krajine, dovolila je praznovanje 9. avgusta, 30. obletnico zasedbe Gorice po italijanskih četah.

Taka je nepristranost ZVU. Tako stališče ZVU ne utrjuje mira, ampak ustvarja nemire; ne brani pravic demokratičnega prebivalstva, ampak podpira imperialistične vojnohujskaške elemente.

Zato se okrožni odbor Slovensko-italijanske antifašistične unije in vse demokratične množične organizacije obračajo na konferenco zunanjih ministrov, da intervenira na pristojnem mestu, da se končno napravi red, odpravi pristranost in da se zagotovi izvajanje demokratičnih svoboščin, ki jih uživajo vsi državljani v resnično demokratičnih državah.

VLADI ZDA IN VELIKE BRITANIJE ZAMAN SKUSATA PRIKRITI S SVOJIMI NOTAMI TRPLJENJE ANTIFAŠISTIČNEGA LJUDSTVA JULIJSKE KRAJINE

V zaporih cone A je še vedno zaprtih nad 350 antifašističnih borec

Trst, 3. septembra. Dopisnik Tanjuga poroča: »Primorski dnevniki« je danes objavil protest Komisije za skrbstvo političnih jetnikov za Trst in cono »A« Julijske krajine. V tej protestni noti navedena komisija uvodoma ugotavlja, da g. polkovnik Bowman še ni izpolnil javno dane obljube, namreč da se bodo vsi primeri aretacij antifašistov obravnavali in pravično rešili.

»Dejstvo je, da je v tržaških zaporih še vedno 175 antifašističnih borec, da jih je v Gorici zaprtih 105, da se nahajajo antifašisti tudi v puljskih zaporih in da je pričela ZVU uporabljati nove zapore za antifašiste tudi v Devinu, kjer ima svoj glavni stan 13. zbor in kamor je ZVU zaprla štiri goriške antifašiste. Te ga si ne moremo tolmачiti drugače kot za namerno dopušcanje prostega delovanja civilne policije, ki stremi za tem, da povzroči

vsem antifašistom čim več trpljenja.« Navajajoč še nekaj primerov: prvi nota, da je tako postopanje na žalost mogoče primerjati le s postopanjem bivših italijanskih sodišč, ki so bila prežeta s fašističnim duhom.

Protestna nota pa zaključuje: »V imenu vsega antifašističnega prebivalstva Julijske krajine in Trsta, ki s tako skrbjo podpira naše zaprte antifašiste, najostreje protestiramo proti takemu postopanju ZVU z antifašističnimi borci ter zahtevamo, da se temu napravi konec. Sicer bomo prisiljeni obrniti se na mednarodno javnost, ki gotovo ne bo dovolila tega početja. O tem naj sta si na jasnem tudi vladi ZDA in Velike Britanije, ki sta s svojimi diplomatskimi notami skušali zakriti trpljenje, ki ga mora od strani ZVU prenašati antifašistično prebivalstvo Julijske krajine in Trsta v borbi za doseg svojih pravic.«

Civilna policija oropala sedež okrajnega odbora NOO v Kanalu

Trst, 3. sept. Dopisnik Tanjuga poroča: Civilna policija v Kanalu v Soški dolini je naredila 30. avg. vrsto preiskav pri ljudskih organizacijah. Na sedežu krajevnega narodno-osvobodilnega odbora in na sedežu prosvetnega društva je policija pregledala ves inventar. Prav tako je policija pregledala inventar na sedežu okrajnega NOO, kjer je kmalu nato odpeljala vse pohištvo, ki ga je ljudstvo samo nabavilo za svojo oblast.

II. kongres garibaldincev tržiškega okraja

Trst, 3. sept. Dopisnik Tanjuga poroča: V nedeljo je bil v Tržiču II. Kongres italijanskih Garibaldincev tržiškega okraja. Kongresa se je udeležilo več tisoč Garibaldincev, partizanov in tovarišev, ki so za časa osvobodilne borbe delali na terenu kot aktivisti. Uvodni govor je imel predsednik Zveze primorskih partizanov za tržiški okraj tov. Zanolla, v katerem je poudaril, da je ZPP zrastle kot avantgarda interesov in težnj demokratičnega ljudstva v borbi za priključitev k Jugoslaviji in za nadaljnjo borbo proti vsem ostankom fašizma. Tov. Zanolla je dejal: »S Slovenci smo se borili in s Slovenci hočemo živeti.«

I., II. in III. ljubljanska mladinska delovna brigada so se vrnile s proge Brčko-Banoviči

Ljubljana, 3. septembra. Štiri ljubljanske mladinske delovne brigade, ki so pred dvema mesecema odšle na gradnjo proge Brčko-Banoviči, so se danes ob štirih popoldne vrnile v Ljubljano. Na ljubljanskem kolodvoru jih je pričakovala velika množica ljudi ter mladinske brigade, ki so delale v Slavoniji.

Brigade je najprej pozdravil tov. Tomo Brejc, minister za delo vlade LRS, nato zastopnik jugoslovanske armade tov. major Ofjuko Lelak, za njim pa član MO OFJ tov. Zigon Lojze. Komandanti vseh štirih ljubljanskih brigad so raportirali predsedniku MLO LMS tov. Nedogu Janezu številno stanje, nato pa je tov. Janez govoril o uspehih posameznih brigad.

I. ljubljanska mladinska delovna brigada »Toneta Tomšiča« je za svoje

vztrajno delo dobila naslov »udarna«, v brigadi sami je 6 udarnikov. II. brigada je bila dvakrat povaljena in ima 6 udarnikov, III. in IV. brigada pa sta bili enkrat povaljeni in imata skupno 11 udarnikov.

V imenu ljubljanskih pionirjev je brigade pozdravila pionirka Andreja ter izročila komandantu vseh štirih ljubljanskih brigad sopek cvetja, množične organizacije OF in AFZ pa so brigade obdarile s knjigami in cvetjem.

Za pozdrave in darila se je v imenu brigadirjev zahvalil komandant I. LMDB »Toneta Tomšiča«. Po pozdravih so vse štiri LMDB ob spremljevanju in vzklikanju množice krenile po ljubljanskih ulicah na Kongresni trg, od koder so se mladinci in mladinke razšli na svoje domove.

Turnir v Groningenu

Groningen, 3. septembra. V XV. kolu mednarodnega šahovskega turnirja je prišlo do več presenetljivih rezultatov. Sovjetski šampion Botvinnik je kot črni izgubil proti kanadskemu prvaku Janovskemu. Dr. Euwe je porazil dr. Vidmarja. Najdorf Szaba, Kotov ameriškega prvaka Denkerja, Stolz dr. Berensteina, Flohr pa O'Kellyja. Partija Guimarda Lundin se je končala neodločeno.

Po XV. kolu vodi dr. Euwe z 12½ točkami, sledi Botvinnik z 11½ itd.

Prošnji za pomilostitev Leona Rupnika in Erwina Rösenerja sta bili odbiti

Beograd, 3. sept. (Tanjug). Predsedstvo Prezidija Ljudske skupščine FLRJ je na svoji seji dne 2. septembra 1946. leta reševalo prošnji za pomilostitev, ki sta ju predložila na smrt obsojena Leon Rupnik, divizijski general bivše jugoslovanske vojske in med »svražno« okupacijo predsednik pokrajinske uprave v Ljubljani, ter Erwin Rösener, general in višji policijski SS-vodja. Predsedstvo Prezidija Ljudske skupščine je prošnji za pomilostitev zavrnilo.

Iz Predsedstva Prezidija Ljudske skupščine FLRJ.

ČETRTO ZASEDANJE OKRAJNE SKUPŠČINE V PTUJU

Ljudska oblast se je najbolj utrdila v okrajih, kjer so znali ljudski odbori razviti in utrditi gospodarske ustanove

Ptuj, 3. septembra.

Četrto okrajno zasedanje v Ptujju je pokazalo, kako potreben je pregled dela, ki ga je doslej napravil največji okraj v Sloveniji. To delo je bilo predvsem gospodarsko: kako se gospodarsko utrditi in kako potem pomagati domovini. Zasedanje je pokazalo, da se je ljudska oblast najbolj utrdila prav v omih krajih, kjer so krajevni ljudski odbori znali razviti in utrditi gospodarske ustanove in preko njih pritegniti ljudstvo.

Delegat Vohič iz Hajdine je kritiziral previsoke cene kovačev. Ti računajo za podkovanje konja od 280 do 300 din, medtem ko veljajo vse 4 podkove 100 din, dnevno kovačev delo 40 din in prednog največ 30 din, torej skupno največ 170 din.

Ljudstvo je proti tolikšnemu odiranju nastopilo z ustanavljanjem gospodarskih podjetij. Tako je v številni ljudski odbor Sedlašek v Halozah ustanovil kovačnico in kolarsko delavnico. V okraju je danes že 15 krajevnih odborov, ki imajo svoje kovačnice in kolarske delavnice. Krajevni ljudski odbor Sedlašek v Halozah je nastavljal v svoja podjetja mojstre iz svojega okraja; mojstri so plačani za akordno delo. Ta krajevni ljudski odbor bo v najkrajšem času pogajal v pogon žago. Krajevni odbor Nova cerkev je ustanovil pekarno in gostilno. Krajevni ljudski odbor v Središču je že lani popravil razrušeno žago; letos pa ustanovil gradbeno podjetje, ki je doslej dogradilo že dva večja mosta in bo sedaj dogradilo še tretjega. Krajevni ljudskemu odboru v Središču so pomagale pri delu vse muzične organizacije. — Gradbeno podjetje v Središču bo nadalje obnovilo in zgradilo zdravstveni, družinski in gasilni dom.

Krajevni ljudski odbor Jurevc-Tržec je odprl svojo trgovino, v kratkem pa bo obnovil zanemarjeno žago. Kolarske delavnice in kovačnice, pa tudi krojaške in čevljarne delavnice so ustanovili krajevni odbori Lanoča vas-Sela, Mala vas, Murečinci, Gajevec, Markovci, Obrež. — Ustanovitve teh podjetij je zahtevalo ljudstvo samo, da bi se ognilo izkoriščanju raznih posameznikov. Velika krojaška in čevljarne delavnice se ustanovljata tudi v Ptujju.

Krajevni ljudski odbor v Janeževcih je izdelal sadno sušilnico. Tudi pri Sveti Barbri v Halozah je ljudstvo na množičnem sestanku sklenilo, da bo ustanovilo kovačnico in kolarsko delavnico.

Elektrificiranih je bila cela vrsta krajev: Zapečja vas, Pleterje, Draženci, Cirkovci, Mihovci, Jablane, Pongerci, Sodinci, Majšperk, Ptujška gora, Lukovci, Stanjci, Marelinci, Mala vas, Galjevec, Placarovci, Formin, Zavre, Borovci, Zamušani, Moškanci, Dornava, Marjeta, Podvinci, Rogošnica, Vičanci in Obrež. Pri elektrifikacijskih delih je pomagala mnogo tudi mladina.

Zito v ptujškem okraju je omlačeno. Na 1 ha je bilo pridelano 1150 kg pšenice, 1080 kg rži in 1120 kg ječmena; krompirja se je pridelalo na 1 ha ca. 12.000 do 13.000 kg. Okrajna skupščina je grajala in ostro obsodila predsednika KLO v Borovcih, ki se ob vsaki priliki trka na prsi, da je najboljši predsednik v okraju. Okraju pa je sporočil, da je bilo pridelanih na 1 ha največ 600 kg žita. — Okraj je nadalje poskrbel, da so bili odbrani najboljši posevki za odbiro selekcioniranih semen, ki so potrebna za jesensko setev. Za seme je bilo izločenih 25 kvintalov pšenice, 300 kvintalov rži, 35 kvintalov ječmena, 150 kvintalov ovsu in 12 vagonov krompirja. Za setev je pripravljenih na okraju 54 vagonov umetnih gnojil.

Krompir se je začel letos prerano izkopavati. Izkopavali so krompir, ki bi dal 40% več, če ga ne bi prerano izkopavali. Te kmete je zavedla spekulacija, škodovali pa so sebi in skupnosti. Do danes je bilo iz ptujškega okraja izvoženih že 500 vagonov krompirja.

Za odkup sadja — letos je v ptujškem okraju bogata sadna letina — je bil osnovan okrajni meddružni odbor za odkup sadja. V njem so zadruga: NAPROZA Ptuj, NAPROZA Ormož, NAPROZA Barbara v Halozah, vinogradniška zadruga Drovinski vrh, sadijarska zadruga Jurišinci in živinorejska zadruga Polehnik. Sadna letina je letos v vsej državi dobra, zato je začel okraj iskati zunanji trg, kamor bi izvažal svoje kvalitetno sadje. Podjetje Sadije d. d. v Ljubljani je dobilo za kvaliteto izvoženega sadja pohvalno diplomu iz Češkoslovaške. Veliko količino poznega sadja (do 75 vagonov) bo mogoče shraniti v kletih. Vsega sadja se je izvozilo danes do 152 vagonov. To nakupovanje in izvažanje je zelo ugodno vplivalo na cene sadja, ki so ga začeli spekulanti nakupovati že po 0,50 din. Dograjenih je oziroma gradi se 18 sadnih sušilnic; vendar je teh vsekakor premalo. V Središču, kjer je sadje okuženo po kaparju San-Jose ter ga ne morejo izvažati, je poseb-

no čutiti pomanjkanje sušilnic. Ta kraj, potem pa še Ormož, Velika Nedelja in del Slovenskih goric more zaradi okužbe izvažati sadje samo kot industrijsko blago. Prav za zatiranje te sadne bolezni je skupščina porabila dober čas zasedanja. Delegati so pokazali mnogo iniciative, kako bi se bolezen zatrla, a tudi okrajni odbor je predvidel v proračunu za uničevanje kaparja San-Jose precejšnjo vsoto.

Skupščina je sprejela sklep, da se trgatve grozdja ne sme začeti pred 25. septembrom. Letošnji pridelek grozdja je kvantitativno izredno dober in relativno akorden. Izvoženega je bilo do danes že preko 8000 kg svežega plemenitega grozdja.

NAPROZE v ptujškem okraju so z državnim sektorjem vred zajele v svoje posle čez 50% vse trgovine. V okraju so 4 centrale NAPROZE, je 24 poslovalnic in 8 oddelkov; kraj ima tudi zadržno pekarno in nekaj gostilniških obratov.

Zivinorejski zadrugi je 5. Prve tri (Ormož, Podlehnik in Ptuj) so agilne in so začele z načrtno selekcijo živine, medtem ko sta ostali dve zadrugi (v Senti Janžu in pri St. Lovrenu na Dravskem polju) bili reorganizirani in sta začeli z načrtnim delom. Zadruga imajo že nad 1300 članov in preko 4000 komadov živine. Zivinorejske zadruge bodo prevzele tudi promet in klavno živino. Zivinorejske zadruge so organizirale plemenske sejme, na katerih je bilo odkupljeno samo za Posavje 264 komadov plemenske živine.

V okraju so tri vinogradniške zadruge, ki zelo dobro napredujejo. Vse zadruge razen ljutomerske so bile zelo dobro obdelane ter se predvideva, da bo pridelek v zadržah okrog 3000 hl. — Vinarske zadruge so v Ptujju, v Ormožu in v Juršincih. V zadržah je včlanjenih 1563 družin. Mali kmetje in viničarji so se začeli vedno bolj oklepati zadrugi; sprevideli so, da so bili sovražniki ljudstva tisti, ki so jih strašili s koldi.

Na zasedanju so bili sprejeti med drugim tudi ti sklepi: Zaščititi je treba otroke, ki morajo služiti kot pastirji, da bodo vedno obiskovali šolo in da ne bodo preobremenjeni z delom. — Krajevni odborniki morajo dajati na vaških sestankih in na zborih volivcev obračun o svojem delu. — Prosvetnemu ministru se naj pošlje predlog o obveznem šolanju otrok, ki so že odrasli šoli, a v času okupacije niso dosegli zadostne izobrazbe. J. P.

NAŠA VOJSKA — POROK IN ČUVAR NAŠE NEODVISNOSTI

Borci Gubčeve brigade v paradnem maršu na proslavi četrte obletnice njene ustanovitve.

Kulturno-prosvetni festival v okraju Kamnik

V dneh od 8. do 15. septembra bo kamniški okraj priredil festival, v katerem bo prikazoval ljudstvo svoje kulturno-prosvetno delo od osvoboditve do danes. Festival je razbil široko množico našega okraja. Igralske družine, pevski zbori, godbe, harmonikarji in drugi tekmujejo za čim boljše izvedbo programov. Vrtil se bo tudi šahovski brzoturnir in simulantka, knjižnice bodo razstavile knjige in grafikon, na razstavi pa bomo pokazali najboljše ljudske stenčase. V Mengšu bosta v teku festivala razstavila svoja dela domača likovna umetnika tovariša Stare Franc in Ropret Franc. V Kamniku pa bomo imeli razstavo domače in splošne obrti.

V tednu festivala bodo po raznih krajih predavanja na ljudskih univerzah, potujoče kino-predstave in razstave slovenske knjige. Program, ki ga bodo igralske družine izvedle, je resnega značaja. Igrali bodo: Jurčič »Deseti brat«, Petrovič »Mrak«, Jurčič »Rokovnjača«, Mrštnik »Mariša«, Finžgar »Veriga«, Jurčič »Tugomir«, Puceva »Svet brez sovraštva«, Cankar »Kralj na Betajnovcu«, Finžgar »Razvalina življenja«, Krefc »Velika puntarija«, Klinar »Plavž«, Bor »Raztrganec«. Zaključni dan festivala bo 15. septembra v Kamniku z dopoldanskimi tekmovalnimi koncerti naših godb, popoldne pa s fizikalnimi nastopi. — Priprave so v polnem teku in zanimanje za festival je med ljudstvom veliko.

Dopisi „Ljudski pravici“

LJUBLJANA

Odpravljajmo malomarnost v državni upravi

Poslovanje v državnem upravnem aparatu se je že mnogo izboljšalo, vendar pa se še naleti na primere zelo malomarnega in brezvestnega poslovanja posameznih uradnikov.

Tako je na primer uprava dijaškega internata »Učiteljski dom« pred več kot mesecem dni zaprosila pri MLO, odsek za finance za oprostitev davka in za povrnitev že plačanega davka za leto 1946. Iz dneva v dan je uprava čakala na rešitev, ker je nujno rabila denar, ki bi ga ji morali vrniti za popravilo doma. Ker rešitve mesec dni ni bilo, se je uprava poslužila ustne intervencije. Tovariš referent, ki rešuje take prošnje, o dopisu uprave in-
* * *

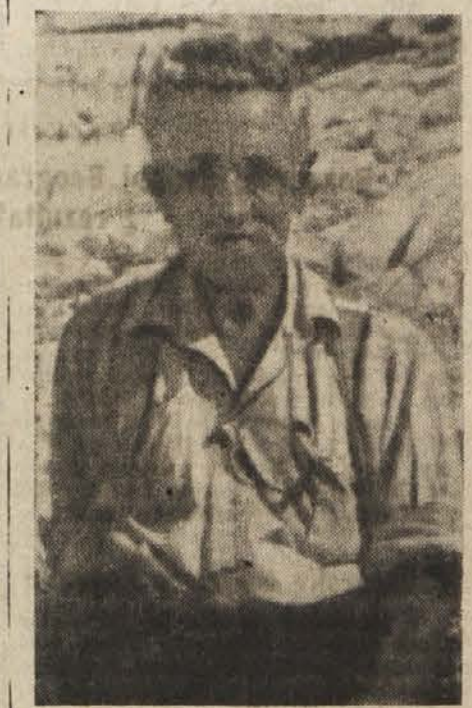
ternata ni nič vedel, ker ga ni dobil v roke. Dopis je bil pomotoma poslan na davkarijo, kjer ne morejo reševati šličnih prošenj. Tovariš pa, ki je dopis prejel, ga je pustil ležati med drugimi nerešenimi akti mesec dni, namesto da bi ga odposlal na odgovarjajoče mesto. To je primer skrajne malomarnosti v poslovanju naših uradov. Če ne bi uprava internata osebno intervenirala, bi bržkone še dolgo čakala na rešitev in denar, ki ga nujno rabi.

Kaj bi tak malomaren uradnik dejal, če bi vsi uradi tako poslovali in bi moral mesec dni čakati na svojo plačo?
Q.

TRŽIC NA GORENJSKEM Gostovanje igralske družine na Golniku

V nedeljo je odšla tržiška igralska družina na Golinik, da pripravi tuberkuloznim pacientom nekaj ur prijetnega razvedrila. Ze zjutraj so odpeljali s kamionom kulise in jih postavili na oder, ki je stal na dvorišču pred zdraviliščem. Popoldne pa se je z avtomobilom pripeljala diletantka skupina. V opereti »Ženska vojnica« je z orkestrom vred sodelovalo nad 60 oseb. Dvorišče je napolnilo okrog 300 bolnikov s službojočim osebjem, le težko bolni so ostali v posteljah. — Prizor za prizorom je pri gledalcih povzročil veliko odobravanje. Dorca

RADOVLJICA 85 letni Prešern Martin je bil 66 ič na vrhu Triglava

Minulo nedeljo se je napotil v družbi svojega vnuka in vnukinje na vrh Triglava najstarejši član PDS Radovljica 85letni tovariš Prešern Martin. Ker zaradi okupacije štiri leta ni hodil na planine, si je izbral najdaljšo pot skozi Spodnjo in Zgornjo Radovino in Krmo na Kredarico. Turisti, ki so ga srečavali so se zelo čudili njegovi lahki in hitri hoji pri tako visoki starosti. Na vrh Triglava se je v nedeljo povzpel že šestinsedemdesetletnik. M. P.

SLOVENSKE KONJICE Izlet učiteljskih tečajnikov

Ob koncu šesttedenskega dopolnilnega učiteljskega tečaja v Crnčah smo se odločili za izlet na morje. Skozi Ljubljano in Vrhniko smo se odpravili v Postojno, kjer smo obiskali Postojnsko jamo. Drugo jutro smo nadaljevali pot v Portoroč. Proti večeru smo odšli h kočam med vinogradi nad morjem. Razveselila nas je čista slovenska govorica, ki jo govorijo prebivalci. Po treh dneh bivanja med Primorci smo se vrnili domov, da nadaljujemo z delom, v vzgojo mladine. Joža

Naše delo in uspehi

Veliki uspehi mladinskih brigad

Mladinske brigade, ki so odpomogle velikemu pomanjkanju delovne sile pri najvažnejših gradnjah v Sloveniji, se vračajo domov. Ob tej priliki je ministar za gradnje tov. Miha Kambič sklical tiskovno konferenco, na kateri je naznačil vse velikanske uspehe, ki so jih dosegli mladinci v tem letu.

Mladinci so sodelovali pri gradnji ceste Ljubljana—Ježica in Podsmreka—Vrhnika. Štiri mladinske brigade so se tu kosale med seboj in so delovni uspehi naraščali iz dneva v dan. Mladinci na cesti Ljubljana—Ježica so imeli največja dela, kopali so jarke za polaganje vodovodnih in drugih napeljav. Cestišče je ponekod tudi do 70 cm debelo in trdo kot cement in so morali mladinci krepko vihteti krampe. Izkopali so in nato s presejanjem peskom ponovno zasuli 1978 tekočih metrov jarka. S svojim delom so omogočili, da so ostala dela na cesti pravilno napredovala, kar inženirji, ki so zaposleni pri gradnji, še posebej poudarjajo. Največje uspehe je dosegla primorska brigada, ki je pomagala graditi cesto proti Vrhniki. Stevilke, ki govorijo o premetanem, izkopanem in presejanem gramozu, gredo v deset-tisoče kubčnih metrov. Mladinci v tej brigadi so presegli delovne norme za 15%. Največ uspehov so dosegli pri polaganju drenaže, kjer so norme presegli za 20%. Udarniki Mekuš Džino in Lašič Marja ter mnogi drugi udarniki vseh brigad so dosegli še večjo storitev.

Mladinske brigade pa so se udeleževale tudi del pri obnovi ali pa pri

V krškem okraju so obnovili 1512 hiš in gospodarskih poslopj

Takoj po povratku so se začeli prebivalci Krškega polja združevati v obnovitvene zadruge, ki jih je sedaj v krškem okraju 21 s 5010 člani. Te zadruge so pokazale velik delovni polet in iniciativo, ki ju je še okrepila pomoč zvezne vlade s kreditom 8.560.000 din in naknadno 5.890.000 din, to je skupaj 14.450.000 din. K uspehu je izdatno pomagalo tudi 10.848 kub. metrov lesa, ki ga je dala na razpolago zvezna vlada iz državnih gozdov. S pomočjo zvezne vlade, zlasti pa z vztrajnim delom zadržnikov je bilo do konca junija t. l. obnovljenih 859 hiš in 653 gospodarskih poslopj, v delu pa je 376 stanovanjskih hiš in 478 gospodarskih poslopj. Poleg tega so zadržniki zgradili 5 zadržniških poljskih opekarn in mesečno proizvedli 260.000 komadov zidne opeke in 4 izdelovalnice cementnih izdelkov z mesečno produkcijo 21.000 komadov.

V okraju so posebno skrb posvetili obnovi šolskih poslopj, da bi otroci po

novem trasiranju prog v Borovnici in v Beli Krajini. V Beli Krajini bodo mladinske brigade same položile tra od Cramolja do Metlike. Na lastno pobudo so mladinske brigade začele z regulacijo Pesnice. Mladinci so tako začeli delo, kateremu posveča ministarstvo za gradnje vso pažnjo. Kajti z dokončno ureditvijo strug bo pridobljenih v Sloveniji 70.000 ha orne zemlje, s samo regulacijo Pesnice pa 13.000 oralov zemlje.

Elektr delo je brez dvoma velik, čeprav so se pojavile težave. Posebno je oviralo delo pomanjkanje strojev. To so mladinci nadomestili z veliko delovno vneto. Mladina je pri tem tudi spopolnjevala svoje znanje. Inženirji so nudili povsod strokovna predavanja, ki so se tikala dela samega. Na cesti Ljubljana—Ježica so govorili o kanalizaciji cest, drugje zopet o načinu in o vrstah gradnje cest. Na Pesnici pa o regulacijskih problemih. Mladinci so se tudi organizacijsko izpopolnili in bodo v prihodnjem letu še aktivneje in bolj samostojno posegli v obnovo in velika modernizacijska dela širom naše domovine.

Ne smemo pa prezreti ogromnega vzgojnega uspeha, ki je bil dosežen v brigadah. Mnogo primerov kaže, da je mladina vzljubila delo in učenje. Prav v vseh brigadah so mladinci prirejali kulturne prireditve, imeli so politična in prosvetna predavanja in pri tem pokazali ne samo veliko zanimanje, temveč tudi vedno nove, za mladino dojemljivejšje načine učenja. V gradu Dornbergu n. pr. so predavanja prenašali z zvočniki vsem brigadam istočasno, tako so pokazali smisel za organizacijo.

Okrajni izvršni ljudski odbor je prevzel od tehnične baze Brežice izdelovalnico cementnih strešnikov in povečal njeno produkcijo od 600 na 1000 komadov dnevno, tako da so se strešniki pocenili za 0,20 din pri komadu.

Kljub doseženim uspehom pa prebivalci krškega okraja z njimi niso povsem zadovoljni. Doseganje obnavljanje je pokazalo, da bi z istim trudom lahko napravili več, če ne bi preveč razdrobili kreditov. Na III. okrajni skupščini v Krškem so odposlaneli sklenili, da bodo za naprej napravili obnavljeni načrt in določili za krajšo dobo, katere poslopja bodo obnavljali, tako da bodo okrog teh del osredotočili vse materialne, finančne in delovne moči.

Odkup rib na Jadranu

Od celotnega letošnjega lova plavih rib na Jadranu bo 80 odstotkov konzerviranih in nasoljenih. Ljudske oblasti so posvetile temu vprašanju posebno pozornost. Ker niso razpolagali ribiči z zadostno količino soli, je organizirala zveza ribarskih zadrug delo pri soljenju rib. Posolili so že večje količine sardel. Ministrstvo za finance Ljudske republike Hrvatske je dalo Zvezi ribarskih zadrug potrebne kredite za odkup rib. Zveza plačuje ribičem 8 do 9 dinarjev za kilogram, po velikosti sardel. Tako je rešeno eno najvažnejših vprašanj za naše ribiče, ki so zadovoljni z odkupno ceno.

Znižanje cen živlom v Bijelopolju

Cene živlom v Bijelopolju stalno padajo. Številni proizvodi so danes za polovico cenejši kakor pred štirimi meseci. Trg je vsak dan poln živim, ki jih je v prosti prodaji mogoče kupiti v neomejenih količinah. Cene so zadovoljive in tako se pojavljajo na trgu številni kupci iz vseh mest v Črni gori. Meso prodajajo po 50 din za kilogram, maslo po 80 din, jajca po 1 din za komad. Sadje je prav tako zelo poceni: kilogram sliv stane 3 do 5 din, hrusk pa 5 do 8 din. Kvaliteta sadja je dobra.

Odkup žitaric v Slavoniji in Baranji kaže, da prednjačijo v vojni prizadete vasi

V prejšnjem tednu so v Slavoniji in Baranji zabeležili največji odkup previškov žita, ječmena in ovsu. V treh dneh so na področju daruvarskega okrožja odkupili preko 140 vagonov pšenice, 22 vagonov rži, 14 vagonov ovsu in pet vagonov ječmena. Ako pomislimo, da je ljudstvo tega okrožja v času narodno osvobodilne vojne težko trpelo v materialnem pogledu, ker so bile cele vasi zrušene z zemljo, potem je jasno, da je ta rezultat zelo zadovoljiv.

Poudariti je treba, da so ravno prebivalci požganih vasi prednjačili v izročanju obveznih, kakor tudi prostovoljnih previškov. V Baranji je bil dosežen najboljši uspeh na področju osišekega okraja, kjer so doslej odkupili okoli 3 in pol milijona kg pšenice, 158 tisoč kg ječmena in okoli 10.000 kg ostalih žitaric.

Odkup bo v tem okraju verjetno zaključen do prvega oktobra. Potrebni prostori za hrambo odkupljenih previškov so zagotovljeni.

Norveški parnik priplul v sušaško pristanišče

V sušaško pristanišče je priplul norveški parnik »Grans«, ki bo vkrcal okoli 1700 ton hrastovega lesa za Holandsko.

Vsako delo sam oskrbi z izdatnim dodatkom olja! — Nabirajte žir za olje!

Delo politično-teritorialne komisije za Bolgarijo

Pariz, 3. sept. Posebni dopisnik Tanjuga poroča:

Po odmoru, ki je trajal skoro teden dni, se je včeraj popoldne znova sestala komisija za politična in teritorialna vprašanja mirovne pogodbe z Bolgarijo. Včerajšnji sestanki komisije so pričakovali z velikim zanimanjem, ker je bilo na dnevnem redu razpravljanje o prvem členu mirovne pogodbe, ki govori o bolgarskih mejah, oziroma o problemu bolgarsko-grške meje. Kakor je znano, je Caldarisova monarho-fašistična vlada stavila tudi proti Bolgariji svoje zahteve in na ta način se enkrat dokazala, da načrtno rovari proti konsolidaciji političnih prilik na Balkanu.

Kakor znano je jugoslovanska delegacija predlagala na zadnji seji, da bolgarska delegacija obrazloži svoje stališče. Toda grški delegat je, čeprav se v času glasovanja ni izjavil proti predlogu jugoslovanske delegacije, stvil brez vsakršnega razloga na isti seji malo pozneje vprašanje trenutka, ko naj bi se bolgarska delegacija pozvala pred komisijo. Zaradi tega se je včeraj na dnevnem redu pojavilo vprašanje postopka v zvezi z zaslusanjem bolgarske delegacije, kar je v očitnem nasprotju s sprejetim predlogom jugoslovanske delegacije.

Jugoslovanski delegat Moša Pijade je obsodil predlog o ponovnem razpravljanju o že sprejetem amandemu jugoslovanske delegacije v zvezi s pozivom Bolgarije, pri čemer je imel govor, v katerem je med drugim dejal:

»Prisiljen sem protestirati proti temu, da bi znova razpravljali o sklepih, ki smo jih že sprejeli na minuli seji. Kot je znano, sem na seji 24. avgusta stvil v imenu jugoslovanske delegacije predlog, da bi bolgarska delegacija pred komisijo

ustno razložila svoje stališče v vprašanju grško-bolgarske meje. Tedaj je bilo sklenjeno, da se razpravljanje o tem predlogu preloži na prihodnjo sejo. Na ta način je bil na isti seji dne 27. avgusta naš predlog stavljen na dnevni red in tudi sprejet.»

Po govoru Moše Pijade se je oglasil predsednik komisije Kiseljev, ki je potrdil nesporno dejstvo, da je bil predlog jugoslovanske delegacije zares soglasno sprejet na zadnji seji komisije. Na ta način je poskus grške delegacije, da bi ovirala delo komisije, končno propadel. Ko je vstopila bolgarska delegacija pod vodstvom Vasila Kolarova v dvorano, kjer zaseda komisija, je predsednik Kiseljev izjavil: »Pozdravljam v imenu vse komisije delegacije nove Bolgarije in jo pozivam, naj razloži svoje stališče v zvezi s prvim členom načrta mirovne pogodbe z Bolgarijo.»

V imenu bolgarske delegacije je tedaj govoril Vasil Kolarov, ki so ga pazljivo in v popolni tišini poslušali. V svojem ekspezoju, ki je trajal skoro dve uri, je razložil stališče domovinsko-frontovske Bolgarije v zvezi z vprašanjem bolgarsko-grške meje. Kolarov je priznal odgovornost, ki jo čuti bolgarsko ljudstvo zaradi avanturistične politike bolgarskih fašistov za časa vojne, pri čemer je naglasil pomemben doprinos nove Bolgarije k stviri zavezniške zmage nad hitlerjevsko Nemčijo. Kolarov je z neovrgljivimi argumenti dokazal popolno neosnovanost grških zahtev, nanašajočih se na določene dele bolgarskega ozemlja, pri čemer se je skliceval na pr. odbo, sklenjeno 1913. leta v Bukarešti, in zahteval, da se Bolgariji da možnost izhoda na Egejsko morje z vrnitvijo Zapadne Tračije.

Aleš Bebler je govoril v komisiji za Italijo

Pariz, 3. sept. (Afp.). Danes popoldne so se sestale v Luxemburški palači tri komisije: politična in teritorialna komisija za Italijo, ekonomska komisija za Balkan in Finsko ter vojaška komisija. Najvažnejše je bilo zasedanje komisije za Italijo, na katerem je jugoslovanski zastopnik Behler razložil naziranje jugoslovanske vlade in odgovoril na govor, ki ga je imel včeraj Bonomi v komisiji o vprašanju jugoslovansko-italijanske meje.

»Vprašanje Julijske krajine se je naše zaostrilo,« je dejal Behler. V nadaljnjih izjavah je poudaril, da so bile italijanske statistike glede Trsta in Julijske krajine potrjene ter pobijal ekonomske argumente, ki jih je navedel Bonomi. »Francoska linija, ki jo predlagajo kot italijansko-jugoslovansko mejo, ne odgovarja etnični liniji.«

Vojaška komisija je proučevala vojaške klavzule mirovne pogodbe z Italijo, namreč omejitve italijanske armade, letalstva in mornarice.

Ekonomska komisija za Balkan in Finsko je študirala ekonomske klavzule mirovne pogodbe z Romunijo. Romunske pripombe o ekonomskih klavzulah mirovne pogodbe so bile zavrnjene, nato pa je komisija začela vprašanje povrnitve škode, ki so jo utrpeli državljani Združenih narodov, ki imajo svojo lastnino na romunskem ozemlju. K temu členu sta bila stavljeni dva predloga, eden ameriški, ki predvideva popolno izplačilo in sovjetski, ki predvideva, da se poplačata dve tretjini škode. Britanski in francoski delegat sta z nekaterimi pridržki soglašala z ameriškim predlogom. Dis' sija o tem vprašanju se bo nadaljevala na prihodnjem zasedanju.

Demanti TASS-a

Moskva, 3. septembra. Kitajski časopis »Ta Kung Pao« je prinesel te dni poročilo iz Mukdena, v katerem je rečeno, da je »v Harbinu 50.000 sovjetskih vojakov preoblečenih v civilno obleko«, odnosno, da bodo »sovjetske čete še naprej ostale v Gernusiju, Modancejanu, Janci in na postaji Mandžurija«.

Tass je poblaščen izjaviti, da je ta vest od začetka do konca izmišljena. Kot je znano, je bil umik sovjetskih čet iz Mandžurije popolnoma končan že 3. maja 1946. leta.

se skuša naslikati kot človek, ki je samo vršil svojo dolžnost. Za Judom je govoril von Pappen, ki je upravljal svoje tesno sodelovanje z Hitlerjem s težnjo, da izpolni Hindenburgovo željo. — Ko je opravičeval obtoženi Seyss Inquart priključitev Avstrije, je oporekal svojo osebno udeležbo pri tem nasilnem aktu, vendar pa ne smatra tega za zločin. Seyss Inquart je ob koncu zapel Hitlerju pravi slavospev.

Speer je pričel svojo izjavo z besedami, da je Hitler s svojim sistemom prizadejal nemškemu narodu mnogo zla. Izjavil je, da bo po tem procesu nemški narod preklinjal Hitlerja, kot povzročitelja vseh teh nesreč.

Za Speerom je govoril von Neurath. Nato je predsednik sodišča pozval zadnjega obtoženca Hansa Fricka, ki je izjavil, da se ne čuti krivega.

Ko so vsi obtoženci podali svoje izjave, je Lawrence dejal, da bo pazljivo proučil izjave obtožencev. Sporočil je tudi, da se seje prekinijo do 25. septembra, ko bo objavljena sodba. V primeru, če se bo pokazala potreba za odgoditev dnevna izreka sodbe, bodo to naknadno izjavili.

ŠAH

Turnir v Groningenu

V štirinajstem kolu mednarodnega šahovskega turnirja v Groningenu je bila največja senzacija poraz sovjetskega šampiona Botvinnika, ki je izgubil s sovjetskim veleojstvom Kotovom. Ker se je partija med Botvinnikom in Flohrom iz dvanajstega kola končala remis, sta Botvinnik in Euwe skupaj v vodstvu z 11 in pol točkami.

Ostali rezultati štirinajstega kola so naslednji: Stolz je premagal O'Kellyja, Szabo Guimarda, Smislov Kattauerja, Janowski Steinerja, Lundin Christoffela in dr. Euwe Bernsteina. Partiji Denker-Tartakower in Boleslavski-Floh sta se končali neodločeno. Dr. Vidmar je imel v prekinjeni partiji z Najdorfom kmeta več, vendar se je tudi ta partija končala remis.

V prekinjenih partijah, ki so bile odigrane v soboto, je Stolz premagal Denkerja, O'Kelly dr. Bernsteina, Kottauer pa Najdorfa. Partiji Flohr: Steiner in Janovsky: Smislov sta se končali neodločeno. Steiner je v nadaljevanju partije iz trinajstega kola porazil Kotova.

Stanje po 14. kolu je naslednje: Botvinnik, dr. Euwe 11 in pol, Smislov, Szabo 9 in pol, Denker, Flohr, Najdori, Stolz 8, dr. Tartakower 7 in pol, Boleslavski, Kottauer, Lundin 7, Kotov 6 in pol, Janovski 5 in pol, Guimard 5, dr. Bernstein in Steiner 4 in pol, Christoffel, dr. Vidmar 4, O'Kelly 3 in pol.

ŠOLSTVO

IV. državna ženska gimnazija v Ljubljani. Vpisovanje za vse razrede bo v ponedeljek 9. septembra t. l. od 8-11 ure.

Tehniška srednja šola v Ljubljani. Kandidati, ki so bili na podlagi prošnji sprejeti na Drž. tehniško srednjo šolo, žensko obrtno šolo, delovodsko šolo in geometrijski oddelki, se morajo javiti k zdravniškemu pregledu in alicer: arhitektonsko-gradbeni odsek 4. IX., strojni odsek 6. IX., elektrotehniški odsek 6. IX., ženska obrtna šola, delovodsko šola in geometrijski oddelki 7. IX., vsakokrat ob 8. uri. Vpisovanje v vse I. letnike bo v ponedeljek 9. septembra, od 8. do 11. ure.

O B V E S T I L A

VABILO NA IZREDNI OBČNI ZBOR

Zdravniška strokovno-znanstvena sekcija ESZDNS vabi vse tovariše zdravnike in druge zdravstvene delavce s fakultetno izobrazbo na izredni občni zbor, ki bo v sredo, dne 11. septembra t. l. ob pol osmi uri zvečer v predavalnici Anatomskega inštituta v Ljubljani, Zaloška 4.

Dnevni red:

1. Poročilo odbora.
2. Volitev novega odbora.
3. Sprememba pravil sekcije.
4. Kongres zdravnikov Slovenije.
5. Pogrebni sklad.
6. Slučajnosti.

Vsi tovariši zdravniki se naprošajo, da se udeležijo občnega zbora v čim večjem številu. Večja zdravstvena sredstva Slovenije naj pošljejo na občni zbor vsaj po enega zastopnika, da sprejme navodila o ustanovitvi krožkov v okviru Zdravniške strokovno-znanstvene sekcije. — Odbor.

ZDRAVNIŠKI KONGRES V OPATJI

Program kongresa: V ponedeljek, dne 16. t. m., otvoritev, nato predavanje: Žepič-Zagreb: »O današnjih smerah fiziologije, Furlan — Golinik: »O operativnih metodah plastične in pneumolize«. Nedeljkovič — Beograd: »O specifični terapiji tuberkuloze«. Popoldne ob 16. uri predava dr. Djordjevič — Beograd: »O vplivu vojne na tuberkulozo«. O isti temi predavajo še trije koreferenti. Torek popoldne je posvečen tuberkulozi kot socialni bolezni. Predava dr. Ibler — Zagreb. Popoldne redna skupščina fiziološkega društva. V sredo delovni sestanki vseh referentov za zatiranje tuberkuloze iz vse države. Kongres se začne s slavnostno večerjo v nedeljo ob 20. uri v hotelu Moskva. V ponedeljek zvečer ob 21. uri koncert Tršaške filharmonije. V torek zvečer skupna zaključna večerja. Za družinska člana so rezervirani avtobusi za izlete na Učko in v Postojno ter motorni čolni. Udeleženci, ki potujejo z vlakom, naj

DNEVNE VESTI

Čebelarji vlak bo vozil čebelo z ajdovo paše 10. 9. t. l. Iz Murska Sobota bo odhajal vlak ob 2.30 zjutraj. Iz Bučevca do Ljutja. Mera bodo čebelo odpremljene že 9. 9. t. l. zvečer. Odhod vlaka iz Bučevca bo ob 20.30. — Čebelarji naj takoj prijavijo na nakladalnih postajah število panjev zaradi pravočasne dostavitve vagonov. — V Ljubljano bo čebelarji vlak prispel ob 12.30 in bo imel zvezo na Gorenjsko, Vrhniko in proti Rakevu.

Vse prijavljence Putnikovega potovanja na velesjeem v Prago obveščamo, da bo mogel oni, ki se je prijavil za hrano v Pragi, dobiti 1000 čeških kron, oni pa, ki se za hrano niso prijavili, pa 1500 Kč. Protivrednost za krone mora vsakdo vplačati do 4. septembra, prav tako tudi razliko do polnega zneska, kdor je vplačal samo akontacijo.

Neveljavne poštne znamke. Poštna direkcija opozarja občinstvo, da izgube z 11. septembrom t. l. veljavnost za frankiranje poštne pošiljke priloznostne poštne znamke »P. t. t. izložbar, ki so bile izdane v vrednosti 1,50, 2,50, 5 in 8 dinarjev. S 15. septembrom t. l. pa izgube vrednost za frankiranje spominjske znamke »Ustavodajna skupščina, ki so bile izdane v vrednosti 2, 4, 6, 9, 16 in 20 dinarjev. Poštne pošiljke, ki bi bile po navedenih rokih frankirane s temi znamkami, se smatrajo za nefrankirane.

Maturantje Svedske klase 1926. Proslavo naše 20 letnice želimo praznovati to soboto 7. septembra. Zbirališče kavarna »Emona« pol osmih zvečer. Pridite vsi sigurno. — Za klaso »Cifta«.

Umrli so v Ljubljani od 24. do 30. 8. 1946: Batič Jože, borec 26 let, Jenča Marija, zasebnica, 63 let, Heilig Alfred, inšpektor T. P. D., 66 let, Vidarger Jože, pleskar, pomnik, 39 let, Sevek Franc, delavec, 39 let, Dolinšek Anton, sin poslancea, 1 dan, Fras Jožef, skladiščnik, 30 let, Stana Marija, žena sekret, 75 let, Nikoleti Vojko, sin delavke, 8 mesecev, Kunej Franc, ekonom, 31 let, Kafka Katarina, vdova po finanč. preg., 78 let, Boltar Marija, gospodinja, 88 let, Maier Adolf, poštni kontr. v pok., 92 let, Rakovec Marija, soproga ravnateljca v pok., 69 let, Boro Mate, oficer, 26 let, Peternel Franciška, gospodinja, 33 let, Drogenik Franc, tiskar, stavec, 32 let, Rožinska Slavko, sin delavke, 1 dan, Vrant Marija, vdova po cest. mojstru, 94 let, Franovič Marija, žena grafičarja, 42 let, Kač Ivana, žena delavca, 47 let, Repovž Stefanija, žena profesorja, 48 let, Krmelj Alojzija, delavka, 54 let, Logar Ludvik, sin mizarja, 1 dan, Svigelj Jožef, sin posestnika, 2 leti, Vaš Franc, čevljar, 53 let, Miller Ivan, veš postaja, 31 let, Bučar Apolonija, 33 let, Napokoj Josip, šolski upravitelj, 55 let.

MALI OGLASI

PREKLICUJEM vse izgubljene izkaznice na ime Planinšek Stanislava, Kranj, Klano 71 za neveljavne.

MAMICA, lep globok vozček se prodaja, pridri, pogledj in kupila boš. Naslov v upravi »Ljudske pravice«.

KOMPLETNO SPALNICO prodam. Frantar, Pokopalska 33.

Vsem sorodnikom in znancom naznanjamo tužno vest, da nas je po dolgi in mučni bolezni za vedno zapustila nadvse ljubljana žena, sestra in teta

Štrubelj Milka roj. Pleško

Pogreb nepozabne pokojnice bo danes, 4. septembra, ob 17. uri z žal iz kapelice sv. Nikolaja.

Žalujoči mož France in družine: Pleško, Štrubelj, Špinkovec, Černe, Marinšek.

23. septembra bo objavljena sodba v nürnberškem procesu

Obtoženci podali zadnjo izjavo

Nürnberg, 3. septembra. Ko je Lawrence otvoril jutranje zasedanje sodišča, je izjavil, da statut daje možnost vsakemu obtožencu za zadnjo izjavo. Lawrence je vprašal obtožence, če hočejo izkoristiti to pravico. Najprej je vprašal Hermana Göringa, ki je vstal in pričel govoriti.

Obtoženi je izjavil, da so se največji zločini izvršili v največji tajnosti in so mu bili zaradi tega popolnoma neznanji.

Nato je predsednik pozval Rudolfa Hessa. Ob koncu svojega govora je Hess izjavil, da bo ostal Hitlerjev pristav.

Ribentrop je čital svoj govor. Obtoženi izjavlja v užaljenem tonu, da ga dolžijo, da je vodil zunanjo politiko, ki so jo baje imeli v rokah drugi. Nadaljnji govor Hitlerjevega ljudozrea je poln antisovjetskih izmislic.

Predsednik sodišča je dal dokončno besedo obtoženemu Keitlu (enemu izmed iniciatorjev agresivne hitlerjevske politike, ki je skušal prepričati sodišče, da baje sploh ni imel pojma o osvajalnih načrtih).

Rabelj Kaltenbrunner je v svoji zadnji izjavi ponavljal izpovedi, ki jih je svojčasno dal pred sodiščem.

Alfred Rosenberg je v svoji zadnji izjavi nadaljeval s citiranjem laži in je zanikal, da bi bil kriv za zločine.

ki jih je zagrešil. Rabelj poljskega naroda Hans Frank je v svoji zaključni besedi obsodil Hitlerja. Frank je prikazal pot hitlerizma, kot pot politike neumnosti, uničevanja in pustolovščin.

Obtoženi Julius Streicher je valil krivdo za zverske zločine in množične umore židov na Hitlerja.

Walter Funk je izjavil, da je služil državi kot uradnik, ki se je držal svoje uradne dolžnosti. Nato je govoril Schacht, ki skromno imenuje svoje zločine, kot politično napako, ki je po njegovim vodstvom, bila upravičena in je prepreno spoznal Hitlerjevo zločinsko naravo.

Veliki admiral nemške vojne mornarice Dönitz je izjavil, da je piratska podmorniška vojna, ki se je vršila pod njegovim vodstvom bila upravičena in dovoljena. Räder navaja v svoji zaključni izjavi lažno verzijo, da si baje nemška vojna mornarica pridružuje zakon podmorniške vojne.

Nato je govoril voditelj Hitlerjeve mladine Baldur von Schirach. Polemiziral je s tožilci in še nadalje oporekal svojo krivdo.

Obtoženi Sauckel je v svoji završni izjavi dejal, da so ga zločini, ki so bili odkriti pri procesu, ganili v dno duše.

Z razliko od ostalih obtoženih je Jodl dal svojo zadnjo izjavo brez vnaprej pripravljene besede. Poslušal se je že znanega načina, da zvali odgovornost na odsotnega Hitlerja. Jodl

FIZIKULTURA

Boksarski dvoboj Beograd : Praga se je končal z rezultatom 9 : 7

V nedeljo zvečer se je vršil v Beogradu boksarski dvoboj med reprezentancama Beograda in Prage. Pražani, ki so preleko sredo premagali reprezentanco Zagreba z 9 : 7, so tudi beograjske boksače nadvladali z istim rezultatom. Tehnični rezultati so naslednji:

V mušji kategoriji je Čakl premagal Milčevića, ki je bil diskvalificiran že v prvi rundi. V bantam kategoriji sta se srečala Pavlovič in Nemeš. Nemeš je bil v začetku nekoliko močnejši, vendar je

zmagal Pavlovič s svojo borbenostjo v tretji rundi. Srečanje Golič-Heil v peresni kategoriji se je končalo neodločeno. V lahki kategoriji je Seidenglanz premagal Zivanovića po točkah. Prav tako je v walter kategoriji premagal Džepina Koučela. V srednji kategoriji je Luka Popović, ki je nastopil po daljšem odmoru, premagal Tenglerja po točkah. V polteški kategoriji je Rademacher premagal Lazarevića, v težki pa Livansky Bukovčaka.

VSEM OKROŽNIM CENTROM ZREN-a

Pričetek tekem za ZREN je v vseh okrožjih 15. IX. ko se zaključuje prvi prijavni rok. Koledar privedete za to tekmovanje je v septembru slededeč:

15. IX.: I/5. — Znanje plavanja za vse stopnje znaka.

21. in 22.: III/8. — Planinstvo, vzpon na vrh gore, za vse stopnje znaka.

28. IX.: II/1. — tek 60 m, tek 100 m, za vse stopnje znaka.

Okrožni centri lahko program tekem prilagodijo svojim krajevnim razmeram.

Republikanski center ZREN-a

Fizikturna zveza Slovenije — poverjenstvo za nogomet. Seje poverjenstva so vrše zopet v prostorih FZS na Taboru vsako sredo ob 19.30 uri.

VREMENSKA NAPOVED

za sredo 4. septembra:

Zjutraj oblačno ali megla, pozneje premenljivo oblačno. Velik del dneva jasen.

Podjetje za razdeljevanje filmov sporoča obiskovalcem kinematografov, da se bo v kino »Union« začel predvajati sovjetski film

„ZDRAVSTVENJ MOSKVA“

V glavnih vlogah: N. Leonov, V. Bodrov, A. Stravinskaja. Opozarjamo množične organizacije, da organizirajo masovne obiske.